

Warszawa, dnia 21 sierpnia 2025 r.

Poz. 776

**OBWIESZCZENIE
MINISTRA FINANSÓW I GOSPODARKI¹⁾**

z dnia 7 sierpnia 2025 r.

w sprawie włączenia kwalifikacji wolnorynkowej „Obsługiwanie specjalistycznych urządzeń i linii procesowych w produkcji farb, lakierów i klejów” do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji

Na podstawie art. 25 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 1606) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia informacje o włączeniu kwalifikacji wolnorynkowej „Obsługiwanie specjalistycznych urządzeń i linii procesowych w produkcji farb, lakierów i klejów” do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

Minister Finansów i Gospodarki: *A. Domański*

¹⁾ Minister Finansów i Gospodarki kieruje działem administracji rządowej – gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2025 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów i Gospodarki (Dz. U. poz. 997).

Załącznik do obwieszczenia Ministra Finansów i Gospodarki
z dnia 7 sierpnia 2025 r. (M.P. poz. 776)

**INFORMACJE O WŁĄCZENIU KWALIFIKACJI WOLNORYNKOWEJ
„OBSŁUGIWANIE SPECJALISTYCZNYCH URZĄDZEŃ I LINII PROCESOWYCH W PRODUKCJI FARB,
LAKIERÓW I KLEJÓW” DO ZINTEGROWANEGO SYSTEMU KWALIFIKACJI**

1. Nazwa kwalifikacji wolnorynkowej

Obsługiwanie specjalistycznych urządzeń i linii procesowych w produkcji farb, lakierów i klejów

2. Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji przypisany do kwalifikacji wolnorynkowej

3 poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji

3. Efekty uczenia się wymagane dla kwalifikacji wolnorynkowej

Syntetyczna charakterystyka efektów uczenia się

Osoba posiadająca kwalifikację wolnorynkową „Obsługiwanie specjalistycznych urządzeń i linii procesowych w produkcji farb, lakierów i klejów” przygotowuje surowce, urządzenia i linie procesowe do procesu produkcji farb, lakierów i klejów oraz steruje, za pomocą zdalnych systemów, pracą specjalistycznych urządzeń i linii procesowych. Zna właściwości, zastosowanie i wpływ na parametry produktu końcowego substancji stosowanych do produkcji farb, lakierów i klejów, w tym substancji nowo wprowadzanych do stosowania. Rozpoznaje substancje oraz dozuje je z zachowaniem zasad bezpieczeństwa i higieny pracy stosowanych podczas produkcji farb, lakierów i klejów. Monitoruje przebieg procesu produkcji i rozpoznaje nieprawidłowości w przebiegu tego monitorowanego procesu. Zadania zawodowe wykonuje samodzielnie, w oparciu o dokumentację procesu technologicznego, procedury, instrukcje stanowiskowe oraz instrukcje obsługi urządzeń i linii procesowych. Stosuje procedury awaryjne. W swoich działaniach uwzględnia aspekty związane z bezpieczeństwem prowadzenia procesów chemicznych oraz zasadami ochrony środowiska.

Zestaw 1. Przygotowywanie do uruchomienia procesu produkcji farb, lakierów i klejów

Poszczególne efekty uczenia się	Kryteria weryfikacji ich osiągnięcia
Posługuje się dokumentacją substancji chemicznych stosowanych w produkcji farb, lakierów i klejów	– rozpoznaje, na podstawie etykiet i oznakowań, substancje chemiczne stosowane do produkcji farb, lakierów i klejów, – odczytuje z kart charakterystyk substancji chemicznych warunki i zasady postępowania z substancjami chemicznymi, – dobiera, na podstawie kart charakterystyk substancji chemicznych, środki ochrony osobistej do rodzaju stosowanych substancji chemicznych.
Przygotowuje urządzenia i linie procesowe do uruchomienia	– rozpoznaje urządzenia stosowane do produkcji farb, lakierów i klejów, – opisuje przeznaczenie i zasady działania urządzeń stosowanych do produkcji farb, lakierów i klejów, – rozróżnia elementy instalacji i urządzeń do produkcji farb, lakierów i klejów, – odczytuje z instrukcji obsługi zasady przygotowania instalacji i urządzeń do produkcji farb, lakierów i klejów, – odczytuje z instrukcji obsługi zasady bezpieczeństwa i higieny pracy stosowane podczas produkcji farb, lakierów i klejów w czasie przygotowywania do pracy i eksploatacji instalacji i urządzeń, – odczytuje z dokumentacji techniczno-technologicznej rodzaje urządzeń i parametry urządzeń do produkcji określonego produktu, – omawia zasady i etapy przygotowania urządzeń i linii procesowych oraz zasady bezpieczeństwa i higieny pracy stosowane podczas produkcji farb, lakierów i klejów, – przeprowadza kontrole sprawności działania urządzeń i linii procesowych, – wykonuje, zgodnie z instrukcją obsługi, czynności przygotowawcze do przeprowadzenia procesu produkcji farb, lakierów i klejów, np. oczyszcza urządzenia, reguluje parametry.

Dozuje surowce do produkcji farb, lakierów i klejów	– odczytuje z receptur rodzaje surowców do produkcji farb, lakierów i klejów, – odczytuje z receptur dawki surowców do produkcji farb, lakierów i klejów, – odmierza dawki surowców wskazane w recepturach, – wprowadza surowce do urządzeń.
---	---

Zestaw 2. Realizacja procesu produkcji farb, lakierów i klejów	
Poszczególne efekty uczenia się	Kryteria weryfikacji ich osiągnięcia
Opisuje przebieg procesu produkcji farb, lakierów i klejów	– wymienia operacje i procesy jednostkowe w procesie produkcji farb, lakierów i klejów, – odczytuje z dokumentacji techniczno-technologicznej rodzaje, przebieg, parametry oraz kolejność operacji i procesów jednostkowych w procesie produkcji farb, lakierów i klejów.
Obsługuje panele systemów zdalnego sterowania procesem produkcji farb, lakierów i klejów	– opisuje elementy pulpitu sterowniczego, – wprowadza, wynikające z dokumentacji techniczno-technologicznej, parametry pracy urządzeń i linii procesowych do produkcji farb, lakierów i klejów, – reguluje parametry procesowe zgodnie z dokumentacją techniczno-technologiczną.
Monitoruje parametry procesu produkcji farb, lakierów i klejów	– odczytuje z dokumentacji techniczno-technologicznej parametry procesu produkcji, – odczytuje wskazania paneli operatorskich, – ocenia na podstawie wskazań paneli operatorskich poprawność przebiegu procesu produkcji farb, lakierów i klejów, – wymienia typy błędów występujące w czasie procesu produkcji farb, lakierów i klejów, – omawia wskazania paneli operatorskich świadczące o wystąpieniu błędów w procesie produkcji farb, lakierów i klejów, – opisuje sposób postępowania w przypadku wystąpienia błędów w procesie produkcji farb, lakierów i klejów.
Wykonuje bieżącą konserwację urządzeń i linii procesowych do produkcji farb, lakierów i klejów	– odczytuje z instrukcji zasady bieżącej konserwacji urządzeń i linii procesowych, – dobiera, zgodnie z instrukcją, środki oraz narzędzia do oczyszczania urządzeń, – oczyszcza urządzenia po skończonej pracy, – stosuje zasady bezpieczeństwa procesowego i ochrony środowiska.
Pobiera próbki do kontroli międzyoperacyjnej	– odczytuje z instrukcji sposób pobrania, zabezpieczenia i znakowania próbki, – pobiera, zabezpiecza i oznakowuje próbki zgodnie z instrukcją.

4. Ramowe wymagania dotyczące metod przeprowadzania walidacji, osób przeprowadzających walidację oraz warunków organizacyjnych i materialnych niezbędnych do prawidłowego i bezpiecznego przeprowadzania walidacji

1. Etap walidacji 1.1. Metody Do weryfikacji efektów uczenia się stosuje się następujące metody walidacji: – obserwacja w warunkach symulowanych, – obserwacja w warunkach rzeczywistych, – test teoretyczny, – wywiad (ustrukturyzowany lub swobodny). Weryfikację każdego zestawu efektów uczenia się przeprowadza się następującymi metodami: – obserwacją w warunkach symulowanych lub rzeczywistych oraz – testem teoretycznym lub wywiadem (ustrukturyzowanym lub swobodnym). Weryfikację przeprowadza się w oparciu o wystandaryzowane narzędzia walidacji.

1.2. Zasoby kadrowe

Osoby przygotowujące narzędzia walidacji

W procesie przygotowania narzędzi walidacji uczestniczą co najmniej 3 osoby, w tym:

- osoba aktualnie wykonująca lub nadzorująca wykonywanie zadań związanych z kwalifikacją, posiadająca minimum 2-letnie doświadczenie praktyczne z zakresu objętego niniejszą kwalifikacją wolnorynkową,
- przedstawiciel producentów farb, lakierów lub klejów,
- osoba posiadająca doświadczenie w przygotowywaniu narzędzi walidacji.

Komisja walidacyjna

Komisja walidacyjna składa się z minimum 3 osób. Zadaniem komisji walidacyjnej jest sprawdzenie, czy efekty uczenia się zostały osiągnięte, oraz wydanie decyzji kończącej walidację. Komisja walidacyjna podejmuje decyzję kończącą walidację zwykłą większością głosów.

Członkiem komisji walidacyjnej może być osoba, która posiada:

- udokumentowane umiejętności stosowania metod walidacji oraz
- udokumentowane, aktualne (nie starsze niż 10 lat przed datą przeprowadzenia walidacji) co najmniej 5-letnie doświadczenie w zarządzaniu procesami produkcyjnymi w zakładzie produkcyjnym produkującym farby, lakiery lub kleje.

Co najmniej jedna osoba w komisji walidacyjnej posiada udokumentowane doświadczenie w weryfikowaniu efektów uczenia się w zakresie kwalifikacji związanych z procesem produkcji w przemyśle chemicznym.

1.3. Sposób organizacji walidacji oraz warunki organizacyjne i materialne

Obserwacja w warunkach rzeczywistych

Obserwacja w warunkach rzeczywistych jest przeprowadzana w zakładzie produkcyjnym produkującym farby, lakiery lub kleje lub w innych podmiotach posiadających kompletne linie procesowe do produkcji farb, lakierów lub klejów. Weryfikacja musi być przeprowadzona na liniach procesowych wyposażonych w systemy zdalnego sterowania procesem.

Obserwacja w warunkach symulowanych

Obserwacja w warunkach symulowanych jest przeprowadzana przy użyciu urządzeń i programów symulacyjnych odwzorowujących przebieg procesu produkcji farb, lakierów i klejów, w tym funkcjonowanie paneli operatorskich lub programów opartych na technologii VR (Virtual Reality), AR (Augmented Reality) lub innej technologii umożliwiającej odwzorowanie rzeczywistych warunków pracy osoby obsługującej specjalistyczne urządzenia i linie procesowe do produkcji farb, lakierów i klejów. Instytucja przeprowadzająca walidację w oparciu o metodę obserwacji w warunkach symulowanych musi zapewnić:

- stanowisko symulacyjne dla każdego uczestnika walidacji umożliwiające samodzielną pracę,
- dokumentację procesu produkcji, w tym co najmniej karty charakterystyk surowców i opis procesu technologicznego,
- instrukcje stanowiskowe,
- środki ochrony osobistej,
- narzędzia i materiały niezbędne do przeprowadzenia weryfikacji wszystkich efektów uczenia się.

Wielkość oraz układ pracowni umożliwiają samodzielną pracę każdemu uczestnikowi walidacji.

W przypadku stosowania metod takich jak test teoretyczny lub wywiad (ustrukturyzowany lub swobodny) instytucja certyfikująca zobowiązana jest zapewnić warunki umożliwiające samodzielną pracę, adekwatne do wybranej metody walidacji.

2. Etap identyfikowania i dokumentowania efektów uczenia się

2.1. Doradca walidacyjny

Zadaniem doradcy walidacyjnego jest wsparcie osoby przystępującej do procesu walidacji na każdym etapie tego procesu. Doradca walidacyjny pomaga w zidentyfikowaniu posiadanych efektów uczenia się oraz w ich rzetelnym udokumentowaniu na potrzeby procesu walidacji. Pomaga również w określeniu innych, możliwych do potwierdzenia kwalifikacji wolnorynkowej „Obsługiwanie specjalistycznych urządzeń i linii procesowych w produkcji farb, lakierów i klejów” oraz perspektyw rozwoju i dalszego uczenia się po uzyskaniu tej kwalifikacji wolnorynkowej. Udziela informacji dotyczących przebiegu walidacji, wymagań związanych z przystąpieniem do weryfikacji efektów uczenia się oraz kryteriów i sposobów oceny. Funkcję doradcy walidacyjnego pełni osoba, która posiada:

- doświadczenie zawodowe związane z bilansowaniem kompetencji,
- doświadczenie w weryfikowaniu efektów uczenia się lub ocenie posiadanych kompetencji,
- umiejętność stosowania metod i narzędzi wykorzystywanych przy identyfikowaniu i dokumentowaniu posiadanych kompetencji,

- wiedzę dotyczącą kwalifikacji wolnorynkowej „Obsługiwanie specjalistycznych urządzeń i linii procesowych w produkcji farb, lakierów i klejów” oraz innych kwalifikacji funkcjonujących w obszarze przemysłu chemicznego,
- wiedzę dotyczącą kompetencji funkcjonujących w branży farb, lakierów, klejów i w branżach pokrewnych.

2.2. Warunki organizacyjne i materialne etapu identyfikowania i dokumentowania

Instytucja certyfikująca może zapewnić osobom przystępującym do walidacji wsparcie na etapie identyfikowania i dokumentowania. Etap ten może być również realizowany przez te osoby samodzielnie. Instytucja certyfikująca, która zdecydowała się na wsparcie osób na etapie identyfikowania i dokumentowania, powinna zapewnić warunki umożliwiające im indywidualną rozmowę z doradcą walidacyjnym. Instytucja certyfikująca może również udzielać wsparcia zdalnie, tj. za pośrednictwem telefonu lub Internetu, w warunkach zapewniających poufność rozmowy.

5. Warunki, jakie musi spełniać osoba przystępująca do walidacji

Brak warunków.

6. Inne, poza pozytywnym wynikiem walidacji, warunki uzyskania kwalifikacji wolnorynkowej

Brak innych, poza pozytywnym wynikiem walidacji, warunków uzyskania kwalifikacji wolnorynkowej.

7. Okres ważności certyfikatu potwierdzającego nadanie kwalifikacji wolnorynkowej

Certyfikat jest ważny 5 lat. Warunkiem przedłużenia ważności certyfikatu jest złożenie, przed upływem terminu ważności, wniosku o przedłużenie ważności certyfikatu wraz z dokumentami potwierdzającymi wykonywanie, w okresie 36 miesięcy poprzedzających dzień złożenia wniosku, przez okres co najmniej 12 miesięcy, zadań zawodowych polegających na obsłudze zdalnie sterowanych, specjalistycznych urządzeń i linii procesowych w produkcji farb, lakierów i klejów. Ważność certyfikatu jest przedłużana o kolejnych 5 lat. W przypadku utraty ważności certyfikatu możliwe jest ponowne jego uzyskanie pod warunkiem ponownego przystąpienia do procesu walidacji.

8. Termin dokonywania przeglądu kwalifikacji wolnorynkowej

Nie rzadziej niż raz na 10 lat.